

מלחמת ששת הימים

א. ידע:

- הגורמים לפרוץ מלחמת ששת הימים
- הרחבת המלחמה בחזית ירדן וסוריה
- תוצאות המלחמה (בטווח המידי)
- השפעות המלחמה על מדינת ישראל בתחום החברתי, כלכלי, פוליטי וביטחוני
- השפעות המלחמה על הפלסטינים ועל מדינות ערב

ב. מיומנויות:

- ניתוח טקסט
- הבעת עמדה
- בניית טיעון מבוסס היסטורית
- יישום מידע שנלמד
- שאילת שאלות על טקסט

ג. שיעורים מקוונים: אריאלה שקד

[שיעורים ומצגות](#)

ד. שאלות בגרות:

לפניכם מקבץ שאלות שהופיעו בבחינות הבגרות בשנים האחרונות. ליד כל שאלה צוין סוג השאלון (רגיל, עולה חדש, סח"ב), וכמובן – מועד הבחינה. הינכם מוזמנים להשתמש בשאלות אלה ולהתאימן לתלמידים:

1. **שאלה מתוך בחינת חורף תש"ף, שאלון 022281:** סעיף א' של המלחמה מתייחס לאירועים כתהליך היסטורי, משמע לא כמקבץ אקראי של אירועים אלא כרצף שהוביל למלחמה. התייחסות לאירועים היסטוריים באופן זה הוא היוצר את "הסיפור", נותן להם משמעות, וכמובן קל יותר לתלמידים לזכור אותם.

מלחמת ששת הימים

א. — הצג שני צעדים של מדינות ערב לפני מלחמת ששת הימים, שִדְרְדְרוּ את האזור למלחמה.

— הסבר את השפעת המלחמה על אֶחָת ממדינות ערב אלה.

(13 נקודות)

ב. עם תום מלחמת ששת הימים חל שינוי באווירה (הלך רוח) ששלטה בחברה הישראלית.

הצג את השינוי, והסבר את הסיבות לשינוי זה. (12 נקודות)

2. **שאלה מתוך בחינת קיץ תשע"ט, שאלון 022281:** השאלה מכוונת לעיסוק בגורמים למלחמה כתהליך שהוביל להתדרדרות ובהשלכות של המלחמה על מדינת ישראל. סעיף ב' מכוון לראייה מורכבת של המציאות ההיסטורית – יש ניצחון צבאי מובהק אבל יש גם קושי שנוצר בעקבות ההישגים.

מלחמת ששת הימים

- א. במאי 1967 החלה שרשרת אירועים שהובילה למלחמת ששת הימים.
הצג שניים מן האירועים האלה, והסבר כיצד הם דרדרו את האזור למלחמה. (10 נקודות)
- ב. כיצד השפיעו ההישגים הצבאיים של מדינת ישראל במלחמה על הרגשת הניצחון בחברה הישראלית? הסבר קושי אחד שיצרו הישגים אלה. (15 נקודות)

3. **שאלה מתוך בחינת החורף תשע"ט, שאלון 022281:** בסעיף א' של השאלה מופיעים המושג גורמים והמושג נסיבות. נסיבות משמעו האירועים המידיים, או בלשון ציורית – מה רואים על הבמה מייד לפני שהשחקנים עולים לשחק. בכל האמור למלחמת ששת הימים, הנסיבות הן גם חלק מהגורמים: הכפפת הצבא הירדני למצרים, ה'אור הירוק' מארה"ב. סעיף ב' של השאלה מתייחס למחלוקת האידיאולוגית בעקבות הניצחון הישראלי במלחמה. **חשוב מאוד** לעסוק בנושא זה בכיתה ואין לחשוש ממנו, כל עוד שומרים על כללי השיח, כמוגדר בחוזר מנכ"ל¹.

מלחמת ששת הימים

- א. הסבר את הגורמים והנסיבות שהובילו לפרוץ מלחמת ששת הימים. (12 נקודות)
- ב. הצג את התוצאות של מלחמת ששת הימים, והסבר כיצד הובילו תוצאות המלחמה למחלוקות אידאולוגיות בחברה הישראלית. (13 נקודות)

4. **שאלה מתוך שאלון סחל"ב, קיץ תשע"ט, שאלון 022271:** סעיף א' של השאלה הוא שאלה מסדר חשיבה גבוה שכן הוא מבקש מהתלמידים ליישם את הדברים שלמדו (השפעות המלחמה על החברה בישראל). נדרשת מהתלמידים קריאה ביקורתית של הקטעים שלפניהם (ניתוח טקסט), ולאחר מכן בניית טיעון באמצעות הצגת טענה והוכחה, תוך שימוש בעובדות היסטוריות אותן למדו. סעיף ב' נועד לטפח בתלמידים את הסקרנות ותאוות הידע. עליהם לנסח שאלות על הטקס שלפניהם, ולאחר מכן להסביר מדוע השאלות שכתבו חשובות ללימוד

¹ ראו סעיף 2.2: https://apps.education.gov.il/Mankal/Horaa.aspx?siduri=35#_Toc256000022

מדינת ישראל
משרד החינוך
המוזכרות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת היסטוריה

הנושא. בחלק זה התלמידים נדרש למיומנות של הבעת עמדה מנומקת. מענה מלא על חלק זה מחייב בקיאות באירועי המלחמה ובוודאי בידע על השפעותיה על החברה הישראלית.

1. מלחמת ששת הימים

קרא את שני הקטעים וענה על הסעיפים א-ב שאחריהם.

קטע א – מתוך דברים שכתבה גאולה כהן על אלוף אריאל (אריק) שרון:

כשאני מסתכלת עכשיו על משקלה הסגולי של המסה הזו היושבת למולי בכובע צנחנים אדום ומקרנה סביבה כוחות ביטחון בעוצמת אמונה אדירה שכזאת, אני יודעת לא רק שאפשר לסמוך, אני מרגישה לא רק ש"בטוח" לחיות – אני גם יודעת ומרגישה שכדאי לחיות ושטוב. ואם דוחקת בי עכשיו שמחת בראשית לקרוא באוזני כל יהודי בעולם פעמיים "כי טוב", זה משום שאני מרגישה עכשיו ויודעת שעם [שיש לו] אנשים כאלה יכול לא רק לישון לבטח בלילה מפחד אויב, אלא לחולל נפלאות.

(מעובד על פי ג' כהן, 'בארבע עיניים עם אלוף אריאל שרון', מעריב, 15 בדצמבר 1967)

קטע ב – מתוך פנייה שנשלחה לחברי קיבוצים לשם כתיבת הקובץ "שיח לוחמים":

לא אלבום ניצחון ולא ילקוט מעללי גבורה, כי אם פרקי הקשבה, שיחה והתבוננות: אם יעלה בידינו לבטא במילים את השתיקות שבין המילים, תהיה זו חוברת של שתיקות. אילו נפל אדם מן המאדים לישראל של עכשיו והיה מנסה לראותה מבעד לעיתוניה ולדברי נואמיה ופרשניה, היה טועה לחשוב שמאושרים אנו כפי שלא היינו מעולם. לא את המזמור הזה אנו מבקשים לשיר. כי המקשיב שומע עתה מעבר להמון הקולות את קולה של הדומייה. העיתונים צוהלים, הלוחמים שותקים. [...]

קיימת מבוכה, יש מועקה, עצבות, ואולי גם הרגשת אשמה. להיות צודקים וחזקים – לא הוכשרנו. ואף כי היינו הפעם הזאת צודקים וחזקים – מתלווית מועקה אל הרגשת הצדק והכוח. [...]

אנחנו מבקשים לדובב אחדים מבני "הדור האילם" אשר עמד באש המלחמה הזאת. [...] לא סיפורי "מה עשיתי" כי אם סיפורי "מה עבר עליי". הרי שָׁכְנו אחרים משיצאנו.

(מעובד על פי שדמות, 27, סתיו תשכ"ח, עמ' 127-128)

- א. מהו היחס של כל אחד מכותבי הקטעים לניצחון במלחמת ששת הימים? בסס את תשובתך על שני הקטעים. הסבר איזה משני הקטעים משקף טוב יותר את האווירה בציבור הישראלי לאחר מלחמת ששת הימים. בסס את תשובתך על המציאות ההיסטורית בישראל לאחר מלחמת ששת הימים. (19 נקודות)
- ב. שני הקטעים עוסקים בתחושות שרווחו בציבור הישראלי בעקבות מלחמת ששת הימים. נסח שאלת הרחבה אחת העוסקת בתחושות אלו שלדעתך חשוב לשאול בעקבות קריאה של אחד משני הקטעים או של שניהם. אין לכתוב שאלות הכתובות בשאלון זה או בספר הלימוד. הסבר את החשיבות של השאלה שכתבת ללימוד נושא ההשפעות של מלחמת ששת הימים על החברה הישראלית.

5. שאלה מתוך בחינת עולים, חורף תש"פ, שאלון 022284: השאלה מתייחסת לשתי המלחמות

גם יחד, שכן המלחמות הן, במידה מסוימת, תמונת מראה האחת של השנייה. לפני מלחמת ששת הימים, בתקופת "ההתמתנה" האווירה הציבורית הייתה אווירת נכאים, ולאחריה –

מדינת ישראל
משרד החינוך
המוזכרות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת היסטוריה

האופוריה הגדולה. ואילו במלחמת יום הכיפורים – המצב הפוך. זאת על אף שבשתי המלחמות נחל צה"ל ניצחון צבאי משמעותי.

מלחמת ששת הימים / מלחמת יום הכיפורים

בחר באחת מן המלחמות האלה: מלחמת ששת הימים (1967) או מלחמת יום הכיפורים (1973).

- א. הסבר שניים מן הגורמים לפרוץ המלחמה שבחרת. (12 נקודות)
- ב. הצג את התוצאות המיידיות של המלחמה שבחרת, והסבר כיצד השפיעו תוצאות אלה על התחושות (הרגשות) שהתעוררו בחברה הישראלית בעקבות המלחמה. (13 נקודות)

6. שאלה מתוך בחינת עולים, קיץ תשע"ט, שאלון 022284:

מלחמת ששת הימים / מלחמת יום הכיפורים

בחר באחת מן המלחמות האלה: מלחמת ששת הימים (1967) או מלחמת יום הכיפורים (1973).

- א. מי היו הצדדים הלוחמים במלחמה שבחרת?
מי מן הצדדים הופתע כאשר פרצה המלחמה? הסבר מדוע הוא הופתע.
(12 נקודות)
- ב. הצג את התוצאות המיידיות של המלחמה שבחרת, והסבר כיצד השפיעו תוצאות אלה על התחושות (הרגשות) שהתעוררו בחברה הישראלית בעקבות המלחמה. (13 נקודות)

ה. הצעות למטלות נוספות:

צפו בסרטון שלפניך עד דקה 5.37

<https://www.youtube.com/watch?v=puW0QcFu7A4&t=141s>

- א. בחלק בו צפיתם מופיעים מספר אירועים שהובילו לפרוץ המלחמה, כולל הצטרפות ירדן. בנו ציר זמן ועליו האירועים המופיעים בסרטון. הציגו כל אירוע בהיקף של פסקה. תוכלו להיעזר בספר הלימוד או במידע המופיע במרשתת. חשוב להשתמש במילים שלכם, כלומר – לכתוב בשפתכם. יש לציין את מקור המידע שלכם (שם הכותב, שם הספר, עמוד והוצאה או – שם האתר ומהותו).
- ב. הציגו שניים מההישגים הצבאיים של ישראל המופיעים בסרטון. בחרו אחד מההישגים אלה והסבירו כיצד הוא הוביל לחילוקי דעות בתוך החברה הישראלית.
- ג. צפו בדקה 11:55 עד 12:50 והסבירו כיצד עוצבה בזיכרון הציבורי תמונת המלחמה?

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת היסטוריה

מה לדעתכם, משפיע על האופן בו נחקק אירוע היסטורי בזיכרון הציבורי?
הביאו 2 דוגמאות לתמונות שהפכו לסמל לאירועים היסטוריים אחרים. מדוע, לדעתכם,
דווקא תמונות אלה היו לסמל לאירועים אלה?

צפו בסרטון שלפניך: חדשות מן העבר מלחמת ששת הימים החזית הסורית

<https://www.youtube.com/watch?v=pvWS5vs1sh8>

- א. צפו בחלק הראשון, עד דקה 7:21, וענו על השאלות הבאות:
הציגו את הגורמים להצטרפות סוריה למעגל הלחימה. מדוע התמהמה ישראל בתקיפת
סוריה בימים הראשונים של המלחמה?
- ב. צפו בחלק השני, מדקה 8:10 וענו על השאלות הבאות:
הציגו שניים מההישגים הצבאיים של ישראל בחזית הסורית.
על פי הסרטון הציגו את השפעת המלחמה על מדינת ישראל.
על פי הסרטון הציגו את השפעות המלחמה על סוריה.